

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İlköğretim 4.-5. Sınıf Öğretim Programları Hakkında Görüşleri* (Ardahan, Iğdır ve Kars İli Örneği)

Tarkan HAVADAR¹ Murat TAŞDAN²

ÖZET

Amaç: Bu araştırma Kars, Ardahan ve Iğdır illerindeki ilköğretim okullarında görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin 4. ve 5. sınıf beden eğitimi dersi öğretim programları hakkındaki görüşlerini ortaya koymak ve olası sorunlara ilişkin çözüm önerileri geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: Araştırmada örneklem alma yoluna gidilmemiş evrenin tamamına ulaşılması amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini, Kars, Ardahan ve Iğdır illerindeki ilk ve ortaokullarda görev yapmakta olan toplam 140 beden eğitim ve spor öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma Kars, Ardahan ve Iğdır illerinde görev yapan 126 beden eğitim öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak Gülüm (2008) tarafından beden eğitimi alanına uyarlanan 5’li likert tipte ölçek formu kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmada 2006-2007 öğretim yılında uygulamaya konulan yapısalcı öğrenme kuramına dayalı yeni beden eğitimi ve spor dersi öğretim programına ilişkin öğretmen görüşlerini tespit etmek amacıyla uygulanan ölçek formundan elde edilen bulgulara göre; öğretim programının “Hedef ve Kazanımları”, “Teması”, “Öğrenme Öğretme Süreci” ve “Ölçme Değerlendirme” boyutları bakımından hem yüzdeler olarak hem de skor ortalamaları bakımından çoğunlukla “uygun” olduğunu tespit edilmiştir.

Sonuç: Araştırma sonucunda yapısalcı öğretim kuramına göre hazırlanmış olan öğrenen merkezli yeni 4. ve 5. sınıf beden eğitimi dersi öğretim programı bölgemizde görev yapan öğretmenler tarafından olumlu bir değişim olarak düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi, Spor, Beden eğitimi öğretmeni, Öğretim programı.

*Bu çalışma, Tarkan HAVADAR’ın yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir.

¹ Kafkas Üniversitesi, Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı, Kars/Türkiye.

² Kafkas Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Kars/Türkiye

The Views of Physical Education Teachers About The Physical Education Curriculum in The 4th and 5th Grades of Primary Schools

ABSTRACT

Introduction: The aim of this study was to reveal the opinions of the physical education teachers about new teaching programs for 4th and 5th. courses that started in 2006-2007 educational years in the first level primary school physical education lesson and develop solutions to problems.

Method: The sample of this study was consisted 140 physical education teachers who worked at primary schools in Kars, Ardahan and Iğdır. This study carried out 126 physical education teachers. As data collection tool was used 4 point likert scale type. The scale adapted to the physical education was developed by Gülüm (2008).

Results: This study was found that teachers have the mostly positive views in terms of “Objectives”, “Themes”, “Learning and Teaching Processes” and “Measurement and Evaluation Processes” according to findings derived from the scale applied to determine teachers' views regarding the new physical education and sports curriculum that implemented based on constructivist learning theory in the 2006-2007 academic year.

Conclusion: As a result, the new physical education and sports curriculum is considered as a positive change by teachers working in our region.

Keywords: Physical education, Sports, Physical education teacher, Curriculum.

GİRİŞ

İnsanın düşünsel ve ruhsal unsurlarla bütünlüğünü meydana getiren vücudunu belli amaçlar için eğitme fikri, insanlığın dünya üzerindeki varlığı kadar eskidir (Alpman, 1972). Beden eğitimi ve spor, tarihin her döneminde eğitimin vazgeçilmez bir parçası olmuştur. Beden eğitimi ve spor etkinlikleri insanın bütünselliğini geliştirme ve koruması açısından çok değerli bir eğitim aracıdır (Hergüner ve ark., 2004). Bu doğrultuda ülkemizde spor eğitimi, temel eğitim programı içinde beden eğitimi ve spor dersleri ile gerçekleştirilmektedir (MEB, 1998).

Beden eğitimi ve spor dersi gelecekte öğrencileri spor yapmaya yöneltmek, sporu sevdirmek ve istek uyandırarak spor yapma alışkanlığı kazandırmak, öğrencilerin daha fazla beceri edinmesi, temel psikomotor özelliklerinin geliştirilmesi, başarılı ve yetenekli olan

öğrencileri uygun spor dallarında özel olarak yetiştirilip, ülke sporuna katkıda bulunmak amacıyla ilköğretim, ortaokul ve liselerin müfredat programlarına ders olarak konulmuştur (Pehlivan, 1989). Beden eğitimi ve spor dersleri, ülkemizde ilköğretim ve ortaokulların programında zorunlu ders olarak yer almakta, birinci, ikinci ve üçüncü sınıflarda dersler sınıf öğretmenleri tarafından, üst sınıflarda ise branş öğretmenleri tarafından yürütülmektedir (MEB, 2007).

Günümüzde ekonomik ve sosyal kalkınmanın en önemli bileşeni olan eğitim, tüm dünyada hızlı ve sürekli bir değişim içindedir. Gelişmiş tüm ülkeler, özellikle son yıllarda yoğun bir şekilde eğitimde reform çalışmaları başlatmışlardır. Ülkemizde de eğitim alanında reformlarının yapıldığı görülmektedir. Bu bağlamda öğrencilerin yaparak-yaşayarak öğrenme etkinliklerine katılımlarını sağlayacak şekilde yapılandırmacı yaklaşım anlayışıyla hazırlanmış yeni ilköğretim beden eğitimi ve spor öğretim programı 2006-2007 öğretim yılında uygulanmaya başlanmıştır (MEB, 2006). Yapılandırmacı yaklaşıma göre öğrenciler, kendi öğrenmelerini yapılandırır. Yeni öğrenmeler öğrenenin önceki yaşantılarına dayanır.

Yapılandırmacı yaklaşım ilkeleri ile işlenen derslerde öğrenme-öğretme ortamlarını katılımcı ve kendisini ifade etmektedir. Çünkü öğrenme yaşantıları öğrencilerin ilgi, istek, gereksinim ve ön öğrenmelerine dayanmaktadır. Her öğrenen birbirinden farklı ve kendine özgü olduğundan, öğrenme yolları da buna göre farklılık göstermelidir (MEB, 2007). Ancak yapılandırmacı yaklaşıma göre hazırlanmış beden eğitimi ve spor öğretim programını beden eğitimi ve spor öğretiminde yaşanan sorunları tek başına tamamen ortadan kaldırmaya yetmeyecektir. Ülkemizde popüler spor branşları dışında beden eğitimi ve spora gereken ilgi, yeteri kadar gösterilmemektedir. Bu ilgisizlik beden eğitimi derslerine gereken önemin verilmemesine sebep olmaktadır. Okullarımızdaki öğretmen eksikliği, beden eğitimi ve spor dersinin uygulanabilmesi için gerekli spor tesislerinin yetersizliği, malzeme eksikliği, okul yöneticileri ve öğrenci velilerinin derse karşı tutumları, ders saatlerinin yetersiz olması, sınıftaki öğrenci sayısının fazlalığı, dersin uygulanmasını ve verimliliğini olumsuz yönde etkilemektedir (Sönmez ve Sunay, 2004). Bu nedenle yapılandırmacı yaklaşıma göre hazırlanmış yeni beden eğitimi ve spor öğretim programının uygulanmasında da başta öğretmenler olmak üzere diğer tüm unsurlar açısından zorluklar ve sorunlar yaşanabilecektir. Bu bağlamda araştırmanın temel amacı; Kars, Ardahan ve Iğdır illerindeki ilköğretim okullarında görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin 4. ve 5. sınıf beden eğitimi dersi öğretim programları hakkındaki görüşlerini ortaya koymak ve sorunlara ilişkin çözüm önerileri geliştirmektir.

Bu temel amaca ulaşmak için araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

Beden eğitim öğretmenlerinin görüşlerine göre;

- Hedef ve kazanımlar bakımından yaşanan sorunlar nelerdir? Bu sorunların çözümleri için neler yapılmalıdır?
- Tema bakımından yaşanan sorunlar nelerdir? Bu sorunların çözümleri için neler yapılmalıdır?
- Öğrenme- öğretim süreci bakımından yaşanan sorunlar nelerdir? Bu sorunların çözümleri için neler yapılmalıdır?
- Ölçme ve değerlendirme bakımından yaşanan sorunlar nelerdir? Bu sorunların çözümleri için neler yapılmalıdır?

YÖNTEM

Bu araştırmada Kars, Ardahan ve Iğdır illerindeki ilköğretim okullarında görev yapan beden eğitim ve spor öğretmenlerinin yapılandırmacı yaklaşımda karşılaştıkları sorunları ve çözüm yollarını ortaya koymak için Gülüm (2008) tarafından geliştirilen anket formu uygulanmıştır. Uygulanan anketin sonuçlarından elde edilen veriler analiz edilmiştir.

Tablo 1: Araştırmaya katılan öğretmenlere ait demografik bilgiler

		n	%
Cinsiyet	Kız	46	36.5
	Erkek	80	63.5
	Toplam	126	100,0
	<hr/>		
Kıdem	1-5 yıl	70	56.6
	6-10 yıl	39	31.0
	11-15	17	13.5
	Toplam	126	100,0
<hr/>			
Eğitim	Lisans	111	88,1
	Yüksek lisans	15	11,9
	Toplam	126	100,0
<hr/>			
Görev yaptığı il	Kars	56	44.4
	Ardahan	35	27.8
	Iğdır	35	27.8
	Toplam	126	100,0

Araştırmada örneklem alma yoluna gidilmemiş evrenin tamamına ulaşılması amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini, Kars, Ardahan ve Iğdır illerindeki ilk ve ortaokullarda görev yapmakta olan toplam 140 beden eğitim ve spor öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma Kars, Ardahan ve Iğdır illerinde görev yapan 140 öğretmenden elde edilen verilerin

düzenlenmesi ve eksik verilerin tespitinden dolayı 126 beden eğitim öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak Doğanay ve Sarı'nın (2007) "Öğretmen gözü ile yeni sosyal bilgiler programı: Adana ilinde bir araştırma" çalışmasında kullanılan Gülüm (2008) tarafından beden eğitimi alanına uyarlanan ölçek formu kullanılmıştır. Gülüm (2008) tarafından geliştirilen ölçeğin güvenirlik katsayı değeri (Crombach Alpha) .90 dır. Kullanılan ölçek yedi alt boyuttan oluşmuştur; birinci boyut program kazanımlarına yönelik 17, ikinci boyut programın içeriğine yönelik 16, üçüncü boyut programın öğretme öğrenme sürecine yönelik 12, dördüncü boyut programın değerlendirme yöntem ve sürecine yönelik 13, beşinci boyut ise programın genel anlayışına yönelik 10 sorudan oluşmaktadır. Altıncı boyutta programın uygulanabilme koşullarına yönelik 10, son boyutta ise programın ile ilgili eğitim gereksinimine yönelik 8 sorudan oluşmaktadır. Ölçek 5'li likert yapıda 1 den 5 e kadar olumsuzdan olumluya doğru yapılandırılmıştır. Ölçekteki maddeler 1 "hiç uygun değil", 2 "uygun değil", 3 "fikrim yok", 4 "uygun", 5 "tamamen uygun" şeklinde belirtilen 5'li dereceleme ölçeğinde düzenlenmiştir. Araştırma verilerinin toplanması sürecinde, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Ardahan, Iğdır ve Kars İl Milli Eğitim müdürlüklerinden alınan izinler sonrası okullarda görev yapan beden eğitim ve spor öğretmenlerine ölçek uygulandı.

Verilerin Analizi

Araştırmanın nicel verilerinin analizinde SPSS 18 paket programı kullanılmıştır. Betimsel istatistik kısmında frekans, yüzde ve aritmetik ortalamalara yer verilmiştir.

BULGULAR

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin programdaki kazanımlarla ilgili olarak vermiş oldukları yanıtların frekans, yüzde ve aritmetik ortalama sonuçları tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: Öğretmenlerin programın kazanımlarına yönelik görüşlerine ait sayısal veriler.

Öğretim programındaki kazanımlarla ilgili maddeler	5		4		3		2		1		\bar{X}
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
1.Ölçülebilirlik ve gözlenebilir olma	16	12.7	95	75.4	5	4.0	10	7.9	-	-	3.92
2.Açıklık ve anlaşılır olma	25	19.8	80	63.5	13	10.3	7	5.6	1	0.8	3.96
3.Birbiri ile tutarlı olma	22	17.5	81	64.3	15	11.9	8	6.3	-	-	3.92
4.Bireysel farklılıkları dikkate alma	20	15.9	61	48.4	21	16.7	24	19.0	-	-	3.62

Öğretim programındaki kazanımlarla ilgili maddeler	5		4		3		2		1		\bar{X}
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
5.Öğrencilere kazandırılacak bilgi, beceri ve değerleri dengeli bir şekilde kapsama.	20	15.9	69	54.8	19	15.1	17	13.5	1	0.8	3.71
6. Öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olma.	31	24.6	63	50	15	11.9	15	11.9	2	1.6	3.84
7.Türk Millî Eğitim sisteminin beklentilerine yanıt verebilme	17	13.5	76	60.3	19	15.1	11	8.7	3	2.4	3.72
8.Yaratıcılığı ve doğal merakı geliştirme.	17	13.5	65	51.6	24	19.0	20	15.9	-	-	3.62
9.Spor bilgi ve becerilerini kapsama	24	19.0	73	58.0	11	8.7	16	12.7	2	1.6	3.79
10.Sağlıklı yaşam için düzenli fiziksel etkinlik bilgi ve becerilerini kapsama	32	25.4	66	52.4	13	10.3	15	11.9	-	-	3.90
11. Atatürk ve ulusal bayramlar anlam ve önemini kapsama	35	27.8	59	46.8	22	17.5	9	7.1	1	0.8	3.93
12.Spor organizasyonları bilgi ve becerisini kapsama	23	18.3	73	58.0	14	11.1	15	11.9	1	0.8	3.80
13.Öğrencilerin etkin birer yurttaş olabilmeleri için katılım becerileri kazandırma	19	15.1	67	53.2	22	17.5	16	12.7	2	1.6	3.67
14.Toplumsal yaşamın gerektirdiği bilgileri kapsama	12	9.5	67	53.2	28	22.2	17	13.5	2	1.6	3.54
15. Bireylere problem çözme yeterliliği kazandırmayı kapsama	14	11.1	67	53.2	26	20.6	17	13.5	2	1.6	3.58
16. Bireylere eleştirel düşünme yeterliliği kazandırmayı kapsama	12	9.5	69	54.8	27	21.4	15	11.9	3	2.4	3.55
17.Yerel / bölgesel kaynakların kullanılmasına elverişli olma	16	12.7	40	31.7	25	19.9	36	28.6	9	7.1	3.14

1: Hiç Uygun değil, 2: Uygun değil, 3: Fikrim yok, 4: Uygun, 5: Tamamen Uygun , \bar{x} Aritmetik ortalama

Tablo 2’ deki beden eğitimi öğretim programında yer alan kazanımlarla ilgili maddelere ait görüşler incelendiğinde; öğretim programındaki kazanımlara ait maddelerin hem ortalama skorları ($\bar{X}=3.72$) hem de yüzdeleri (%71.24) öğretmenlerin çoğunlukla kazanımların “uygun” olduğu görüşüne sahip olduklarını göstermektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi öğretim programı değerlendirme anketinde programın içerik ilgili maddelere verdikleri yanıtlar üzerinde yapılan betimsel istatistikler sonucunda içerik ile ilgili frekans ve yüzde sonuçları ile aritmetik ortalamaları tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3: Öğretmenlerin programın içeriğine yönelik görüşlerine ait sayısal veriler.

Öğretim Programının içeriği ile ilgili Anketteki İfadeler	5		4		3		2		1		\bar{X}
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
1. Öğretim ilkelerine uygunluk (basitten karmaşığa, somuttan soyuta vb. düzenlenmiş olma.)	23	18.3	86	68.3	9	7.1	8	6.4	-	-	3.98
2. Eleştirel yaratıcı düşünme, problem çözme becerisi kazandırmaya yönelik olma	13	10.3	74	58.7	25	19.8	13	10.3	1	0.8	3.67
3. Demokratik yaşamın gerektirdiği konuları kapsama	14	11.1	82	65.1	18	14.3	11	8.8	1	0.8	3.77
4. Farklı disiplinler ile ilgili konuları ilişkilendirerek ele alma	16	12.7	75	59.5	16	12.7	16	12.7	3	2.4	3.68
5. Öğrencilere kazandırılması gereken hareket becerileri kapsama.	21	16.7	74	58.7	20	15.9	11	8.8	-	-	3.83
6. Öğrencilere kazandırılması gereken sosyal becerileri kapsama	22	17.5	73	57.9	12	9.5	18	13.4	1	0.8	3.77
7. Öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını kapsama	18	14.3	60	47.6	24	19.0	21	16.7	3	2.4	3.55
8. Öğrencilerin gelişim düzeyine uygun olma	20	15.9	71	56.3	15	11.9	19	15.1	1	0.8	3.71
9. Aynı anda birçok becerinin kazandırılmasına hizmet etme	20	15.9	63	50.0	22	17.5	20	15.9	1	0.8	3.64
10. Değişik öğrenme ve öğretme etkinliklerinin uygulanmasına elverişli olma	14	11.1	81	64.3	18	14.3	13	10.3	-	-	3.76
11. Açık ve anlaşılır biçimde ifade edilmiş olma	19	15.1	73	57.9	18	14.3	13	10.3	3	2.4	3.73
12. Mevcut ders saati içinde uygulanabilme	18	14.3	55	43.7	17	13.5	23	18.3	13	10.3	3.35
13. Çeşitli fiziksel etkinliklere katılabilmek için hareket örüntüleri ve devinışsel becerileri kapsama	14	11.1	74	58.7	21	16.7	16	12.7	1	0.8	3.67
14. Fiziksel etkinliği öğrenirken ve yaparken hareketle ilgili kavram, ilke, kural, strateji ve taktikleri kapsama	16	12.7	81	64.3	14	11.1	15	11.9	-	-	3.77
15. Sağlığı güçlendirici düzeyde fiziksel etkinliklere düzenli olarak katılmayı destekleme	17	13.5	71	56.3	20	15.9	17	13.5	1	0.8	3.68
16. Fiziksel etkinlik ortamlarında sorumlu kişisel ve toplumsal davranış becerileri kapsama	14	11.1	76	60.3	16	12.7	18	14.3	2	1.6	3.65

1: Hiç Uygun değil, 2: Uygun değil, 3: Fikrim yok, 4: Uygun, 5: Tamamen Uygun, \bar{X} : Aritmetik ortalama

Tablo 3’ de sunulan beden eğitimi öğretim programında yer alan kazanımlarla ilgili maddelere ait görüşler incelendiğinde; öğretim programın içeriğine ait maddelerin hem ortalama skorlarına ($\bar{X}=3.70$) hem de yüzdeliklerine (%71.82) göre öğretmenlerin çoğunlukla programın içeriğinin “uygun” olduğu görüşüne sahip olduklarını göstermektedir.

Beden eğitimi öğretim programı değerlendirme anketinde programın öğelerinden olan “öğrenme ve öğretme süreci” ile ilgili ifadelerle beden eğitimi öğretmenlerinin verdikleri yanıtlara göre yapılan betimsel istatistik analizinde oluşturulan frekans, yüzde ve aritmetik ortalamaları tablo 4 ‘da verilmiştir.

Tablo 4: Öğretmenlerin programın öğrenme-öğretme süreci yönelik görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları ile aritmetik ortalamaları

Öğretim Programının “Öğrenme-Öğretme Süreci” ile İlgili Anketteki İfadeler	5		4		3		2		1		\bar{X}
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
1. Kazanımlara uygun olma	13	10.3	85	67.5	13	10.3	15	11.9	-	-	3.76
2. Öğrencinin gelişim özelliklerine uygun olma	11	8.7	89	70.6	14	11.1	11	8.8	1	0.8	3.78
3. Öğrencinin bireysel farklılıklarını dikkate alma	10	7.9	83	65.9	16	12.7	14	11.1	3	2.4	3.66
4. Öğrencinin daha önce öğrendiği becerileri pekiştirme	18	14.3	69	54.8	21	16.7	18	14.3	-	-	3.69
5. Öğrenciyi aktif kılan yöntemlere(eşli çalışma, kendini denetleme, katılım vb.)yer verme	27	21.4	74	58.7	13	10.3	12	9.5	-	-	3.92
6. Öğrencilerin sınıf dışında da öğrenmelerine olanak tanıma. (gezi, örnek olay inceleme gözlem, proje vb.)	16	12.7	69	54.8	18	14.3	21	16.7	2	1.6	3.61
7. Öğrencilere demokratik ve sosyal becerileri kazandıracak yöntemlere yer (drama, işbirliğine dayalı öğrenme vb.) verme	12	9.5	66	52.4	18	14.3	21	16.7	2	1.6	3.54
8. Öğrencilerde yaratıcı ve bilimsel düşünme gücünü geliştirme	15	11.9	68	54.0	24	19.0	18	14.3	1	0.8	3.63
9. Her türlü araç gereç ve fiziksel koşullar açısından elverişli olma	12	9.5	56	44.4	20	15.9	32	25.4	6	4.8	3.30
10. Öğrenciye bilgi değil bilgiye ulaşma yollarını kazandırma	12	9.5	76	60.3	18	14.3	20	15.9	-	-	3.64
11. Etkinlikler ile öğrencilerin birçok alanda (zihinsel, duyuşsal ve devinişsel) davranış kazanmasını sağlama	13	10.3	76	60.3	17	13.5	17	13.5	3	2.4	3.63
12. Öğrenen merkezli öğretim için mevcut ders süresinin durumu	21	16.7	55	43.7	20	15.9	22	17.5	8	6.3	3.48

1: Hiç Uygun değil, 2: Uygun değil, 3: Fikrim yok, 4: Uygun, 5: Tamamen Uygun , \bar{X} :Aritmetik ortalama

Yapılan betimsel istatistiklerde öğretim programının öğretme öğrenme süreçleri ile ilgili maddelerin hem ortalama skorları ($\bar{X}=3.64$) hem de yüzdeleri (%69.17) öğretmenlerin çoğunlukla programın öğretme ve öğrenme süreçleri bakımından “uygun” olduğu görüşüne sahip olduklarını göstermektedir.

Beden eğitimi ve spor öğretim programının “değerlendirme süreci” ile ilgili ifadelerle beden eğitimi öğretmenlerinin verdikleri yanıtlara göre yapılan betimsel istatistik analizinde oluşturulan frekans, yüzde ve aritmetik ortalamaları tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5: Öğretmenlerin öğretim programının değerlendirme sürecine yönelik görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları ile aritmetik ortalamaları

Öğretim Programının “Değerlendirme” ile ilgili Anketteki İfadeler	5		4		3		2		1		\bar{X}
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
1. Öğrencinin öğrenme sürecindeki performansını bütün olarak belirleyebilme	14	11.1	76	60.3	16	12.7	18	14.3	2	1.6	3,66
2. Ölçme değerlendirme yöntemleri ile öğrencinin devinışsel kazanımlarını ölçebilme	12	9.5	79	62.7	16	12.7	19	15.1	-	-	3,67
3. Ölçme, değerlendirme yöntemleri ile öğrencinin bilişsel kazanımlarını ölçebilme	10	7.9	72	57.1	24	19.0	19	15.1	1	0.8	3.57
4. Ölçme değerlendirme yöntemleri ile öğrencinin duyuşsal kazanımlarını ölçebilme	6	4.8	79	62.7	23	18.3	17	13.5	1	0.8	3,68
5. Belirlenen kazanımlara uygun olma	10	7.9	83	65.9	16	12.7	16	12.7	1	0.8	3.58
6. Farklı değerlendirme yöntem ve tekniklerine (Kontrol listeleri, gözlem formları, dereceli puanlama anahtarı vb.) yer verme	15	11.9	71	56.3	22	17.5	15	11.9	3	2.4	3.64
7. Verilen zaman içinde gerçekleştirilebilir olma	20	15.9	54	42.9	21	16.7	26	20.7	5	4.0	3,47
8. Önerilen değerlendirme formları ve etkinliklerinin uygulanabilir olması	18	14.3	69	54.8	21	16.7	17	13.5	1	0.8	3,69
9. Öğrencinin kendi kendini değerlendirmesini içermesi	14	11.1	66	52.4	30	23.8	14	11.1	2	1.6	3.61
10. Programda kullanılan değerlendirme araçlarının derse uygun olma durumu	10	7.9	61	48.4	23	18.3	29	23.1	3	2.4	3,39
11. Öğrencinin gelişim özelliklerine uygun olma	12	9.5	69	54.8	22	17.5	23	18.3	-	-	3.56
12. Ölçme değerlendirme yöntem ve tekniklerinin, öğretim sürecinin tamamını içeren; sürekli, kapsamlı ve ölçütlere dayalı bir özelliğe sahip olma	13	10.3	68	54.0	24	19.0	20	15.9	1	0.8	3.58
13. Aileleri değerlendirme sürecine dahil etme	11	8.7	50	39.7	26	20.6	25	19.9	14	11.1	3,17

1: Hiç Uygun değil, 2: Uygun değil, 3: Fikrim yok, 4: Uygun, 5: Tamamen Uygun, \bar{X} : Aritmetik ortalama

Tablo 5'e göre yapılan betimsel istatistiklerin incelendiğinde; öğretim programının ölçme değerlendirme bölümüne ait maddelerin hem ortalama skorları ($\bar{X}=3.59$) hem de yüzdeleri (%64,84) öğretmenlerin çoğunlukla programın ölçme değerlendirme bakımından "uygun" olduğu görüşüne sahip olduklarını göstermektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Günümüz dünyasında gerek bireyler gerek toplumlar arası ilişkilerin olumlu yönde artırılmasında küçük yaşlarda başlayan beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin büyük önem taşıdığı görülmüştür. Gelişmiş ülke toplumlarında eğitim anlayışı içinde bireylerin zihinsel olduğu kadar bedensel ve ruhsal yönlerinin de eğitilmesi bir gerçek olarak kabul edilmektedir. Bunun gerçekleştirilmesinde en etkili yol beden eğitimi ve spor etkinlikleridir (Ertürk, 1979 akt: Gülüm, 2008). Bu nedenle öğrencilere küçük yaşta beden eğitimi ve sporun sevdirmesinde ve yaşam boyu spor alışkanlığının kazandırılmasında kritik bir dönem olan ilköğretim 4 ve 5. sınıflarda, uygulanan öğretim programı ve bu programa uygun olarak yürütülen öğretim faaliyetlerinin etkisi büyüktür.

Okuldaki eğitim ve öğretim faaliyetlerinin genel amacı bir ülkenin geleceği olan çocukların bilgi beceri ve davranış olarak sağlıklı ve verimli şekilde yetişmelerinin sağlanmasıdır. Beden eğitimi ve spor öğretiminde de öğrencilere sağlıklı ve en verimli şekilde bilgi beceri ve davranış kazandırmak için uygulanan öğretim programının öğrenme öğretme etkinlikleri oluşturan; hedef ve kazanımlar, içerik (tema), öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme ve değerlendirme aşamaları öğrenci, öğretmen ve çevre şartları ile uyum içerisinde olmalıdır.

Araştırma neticesinde Kars, Ardahan ve Iğdır illerinde ilköğretim okullarında görev yapmakta olan beden eğitimi ve spor öğretmenlerine uygulanan anket formu ve görüşmeler ile elde edilen bulgular ışığında İlköğretim 4. ve 5. sınıflarında uygulanmakta olan yapılandırmacı eğitim modeline uygun olarak hazırlanan beden eğitimi ve spor öğretim programı hakkında 4 ana başlık altında sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Hedef ve Kazanımlar

Öğretim programında yer alan hedef ve kazanımlar ile ilgili olarak, öğretmenlere uygulanan ölçekte yer alan maddelere verilen cevapların frekans değerlerine göre kazanımların açıklık ve anlaşılabilirliği en yüksek skor ortalamasına sahip olduğu belirlendi. Bu özellik öğretmen görüşlerine göre öğretim programında yer alan kazanımların en olumlu özelliğidir. Öğretim programında yer alan kazanımlar yerel ve bölgesel kaynakların

kullanılmasına elverişli olma açısından değerlendirildiğinde ise kazanımların en olumsuz özelliği olarak öğretmenler tarafından değerlendirilmiştir. Ancak hem bu madde için hem de ölçeğin genel skor ortalamasına ($\bar{X}=3.72$) bakıldığında 3'ün üzerinde olduğu görülmektedir. Bu nedenle yapısalcı kurama göre hazırlanmış yeni 4. ve 5.sınıf beden eğitimi ve spor öğretim programında yer alan kazanımlarla ilgili olarak araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunlukla olumlu görüş bildirdiği görüldü. Bu sonuç literatürde Gülüm (2008) tarafından yapılan araştırmada Adana' da görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin yeni öğretim programının kazanımlarıyla ilgili görüşleriyle benzerdir (Gülüm, 2008). Dalkıran ve ark. (2011) tarafından yapılan başka bir araştırmada da beden eğitimi spor bölümünde görevli öğretim üyeleri yeni öğretim programının kazanımları ile ilgili olarak olumlu görüş bildirmiştir ve bu sonuç bu araştırmanın sonuçlarıyla paralel niteliktedir (Dalkıran ve ark. 2011). Ayrıca Erdoğan ve Öçalın (2010) tarafından yapılan ikinci kademe beden eğitimi ve spor öğretim programının değerlendirildiği araştırmanın sonuçlarıyla ve Şirin ve ark. (2008) tarafından yapılan 6. sınıf beden eğitimi yeni öğretim programının uygulanabilirliği konusundaki araştırmanın sonuçlarıyla kısmen benzer niteliktedir (Erdoğan ve Öçalın, 2010; Şirin ve ark. 2008). Literatürde yapısalcı yaklaşıma göre hazırlanmış yeni öğretim programları hakkında diğer branş öğretmenleri üzerinde yapılan araştırmalar incelendiğinde Bümen' in (2005) yaptığı araştırmada ilköğretim 1-5. sınıf Türkçe, matematik, hayat bilgisi, fen ve teknoloji ve sosyal bilgiler öğretim programlarında yer alan kazanımlar ilgili branş ve sınıf öğretmenleri genel olarak kazanımların uygun olduğu görüşündedir (Bümen, 2005).

Tema (İçerik)

Beden eğitimi ve spor öğretim programının içeriğine ilişkin öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde, beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi öğretim programı değerlendirme ölçeğinde programın teması (içeriği) ile ilgili maddelerine verdikleri yanıtlar sonucunda öğretmenlerin mevcut programın içeriğinin başta “Öğretim ilkelerine uygunluk (basitten karmaşığa, somuttan soyuta vb. düzenlenmiş olma.)” olmak üzere “Fiziksel etkinliği öğrenirken ve yaparken hareketle ilgili kavram, ilke, kural, strateji ve taktikleri kapsama” ve “Demokratik yaşamın gerektirdiği konuları kapsama” nitelikleri bakımından olumlu görüşleri olduğu ortaya çıkmıştır. Ölçekte yer alan diğer maddeler incelendiğinde ortalama skorların ($\bar{X}=3.70$) 3'ün üzerinde olduğu ve öğretmenlerin çoğunlukla programın teması (içeriği) ile ilgili olumlu görüşlere sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuç literatürde yeni beden eğitimi ve spor öğretim programları üzerine yapılan diğer araştırmalardaki beden eğitimi öğretmenleri ve beden eğitimi ve spor bölümlerinde görevli öğretim üyelerinin görüşleriyle benzerlik

göstermektedir (Gülüm, 2008; Dalkıran ve ark. 2011; Şirin ve ark. 2008). Ayrıca Bümen (2005) tarafından diğer branş öğretmenleri üzerinde yapılan araştırmanın sonuçlarıyla da paralellik göstermektedir.

Öğrenme Öğretme Süreci

Beden eğitimi ve spor öğretim programının öğrenme ve öğretme sürecine yönelik beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerine göre öğrenme ve öğretme sürecinde “Öğrenciyi aktif kılan yöntemlere (eşli çalışma, kendini denetleme, katılım, yönlendirilmiş buluş, problem çözme vb.) yer verme”, “Öğrencinin gelişim özelliklerine uygun olma” ve “Kazanımlara uygun olma”, “Öğrencinin daha önce öğrendiği becerileri pekiştirme” konularında öğretim programının işlevselliğinin değerlendirmesinde ise öğretmen görüşlerinin yüksek düzeyde olumlu olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırmada öğretim programının araç gereç ve fiziksel koşullar açısından elverişliliği ise en düşük ortalamaya sahip olduğu ve programın öğrenme öğretme süreçleri bakımından en zayıf özelliği olarak ifade edilebilir. Ayrıca öğrenen merkezli öğretim için mevcut ders süresinin yetersiz olmasında öğrenme öğretme sürecini olumsuz etkileyen bir diğer önemli faktör olarak göze çarpmaktadır. Öğrenme öğretme süreci bakımından öğretmenleri ölçekte yer alan maddelerin skor ortalamaları incelendiğinde bütün maddelerin skor ortalamasının ($\bar{X}=3.64$) 3’ün üzerinde olduğu ve öğretmenlerin çoğunlukla olumlu görüş bildirdiği ortaya çıkmıştır. Bu sonuç literatürde Gülüm (2008), Erdoğan ve Öçalın, (2010) tarafından yapılan araştırmaların sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Ancak Gülüm’ün yaptığı araştırmada öğretmenler “öğrenen merkezli öğretim için mevcut ders süresinin durumu” hakkında olumsuz görüş bildirmiştir (Gülüm, 2008). Bu sonuç araştırmamızın sonuçlarıyla aksi yöndedir. Dalkıran ve ark. (2011) tarafında yapılan araştırma sonuçlarına göre ise beden eğitimi bölümünde görev yapan öğretim üyeleri yeni beden eğitimi ve spor öğretim programlarının okullardaki beden eğitimi dersinin haftalık ders saatinden kaynaklı olarak öğrenme öğretme süreci ile ilgili olarak olumsuz görüş bildirmişlerdir (Dalkıran ve ark., 2011).

Ölçme ve Değerlendirme

Beden eğitimi ve spor öğretim programının ölçme ve değerlendirme uygulamaları ile ilgili öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde, beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi öğretim programı değerlendirme ölçeğinde programın ölçme ve değerlendirme ile ilgili maddelerine verdikleri yanıtlardan elde edilen bulgulara göre maddelere ait skor ortalamaları ($\bar{X}=3.59$) 3’ün üzerindedir. Bu sonuç öğretmenlerin programının ölçme ve değerlendirme

açısından büyük çoğunluğun olumlu yönde görüş bildirdiğini göstermektedir. Ancak öğretmenler ölçme ve değerlendirme uygulamalarında aileleri değerlendirme sürecine dahil etme konusundaki görüşleri diğer maddelere kıyasla programın zayıf özelliği olarak göze çarpmaktadır. Araştırma sonuçları literatürdeki diğer araştırmaların sonuçları ile benzerlik göstermektedir (Gülüm, 2008; Dalkıran ve ark. 2011). Ancak Erdoğan ve Öçalın (2010) tarafından yapılan ikinci kademe beden eğitimi ve spor öğretim programına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelendiği araştırmanın sonuçlarıyla aksi yöndedir.

Sonuç olarak bu araştırmada 2006-2007 öğretim yılından itibaren uygulamaya konulan yapısalcı öğrenme kuramına dayalı yeni beden eğitimi ve spor öğretim programına ilişkin Ardahan, Iğdır ve Kars illerinde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin büyük çoğunluğu yeni programın hedef ve kazanımlar, tema, öğrenme öğretme süreçleri ve ölçme değerlendirme uygulamaları bakımından olumlu olduğu görüşündedir. Bu sonuç literatürde yapısalcı öğrenme kuramına dayalı olarak hazırlanan ilk ve orta dereceli okullardaki beden eğitimi ve spor öğretim programı ve diğer derslere ait öğretim programlarına ilişkin öğretmenlerin görüşleriyle genel olarak benzer nitelikler taşımaktadır (Gülüm 2008; Erdoğan ve Öçalın 2010; Güllü ve ark 2007; Bümen 2005; Erdoğan 2007). Bu bilgiler ışığında, yapısalcı öğrenme kuramına göre hazırlanmış yeni beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı farklı coğrafik bölgelerinde görev yapan öğretmenler tarafından kazanım, tema, öğrenme öğretme süreçleri ve ölçme değerlendirme uygulamaları açısından uygun bir program olduğunu görülmektedir.

KAYNAKLAR

1. Alpman, C. (1972). Eğitim bütünlüğü içinde beden eğitim ve çağlar boyu gelişimi. İstanbul: Millî Eğitim Basımevi.
2. Bümen, N. T. (2005). Öğretmenlerin yeni ilköğretim 1-5. sınıf programlarıyla ilgili görüşleri ve programı uygulamaya hazırlayıcı bir hizmet içi eğitim çalışması örneği. *Ege Eğitim Dergisi*, 6(2), 21-57.
3. Dalkıran, O., Gündüz, N., Çiçek. R., (2011). Ankara ili devlet ilk ve orta öğretim okullarındaki beden eğitimi öğretmenlerinin ders dışı etkinliklerinde kapalı spor alanlarının etkin kullanımı üzerine görüşleri. *Sportmetre Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2 (3), 109-118
4. Doğanay, A., Sarı, M. (2007). Öğretim amaçlarının belirlenmesi, ifade edilmesi ve uygun içeriğin seçimi. Öğrenme ilke ve yöntemleri. (Ed:Ahmet Doğanay). Ankara: Pegem Yayıncılık.

5. Erdoğan, M. (2007). Yeni geliştirilen dördüncü ve besinci sınıf fen ve teknoloji dersi öğretim programının analizi; Nitel Bir Çalışma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*. 5(2), 221-254
6. Erdoğan, M., Öçalan, M., İlköğretim 2. kademe beden eğitimi ders programının değerlendirilmesine ilişkin beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleri, *Sportre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 8(4), 151-162.
7. Hergüner, G., Arslan, S., Ayan, S. (2004). İlköğretim 1. kademe beden eğitimi öğretmeni ihtiyacı. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 8, 2-3.
8. Güllü, M., Güçlü, M., Kafkas. E. (2007). Beden eğitimi öğretmenlerinin 4., 5. ve 6. sınıf beden eğitimi dersi yeni öğretim programı uygulamalarının incelenmesi, IV. Uluslar arası Akdeniz Spor Bilimleri Kongresi, 09-11 Kasım, Akdeniz Üniversitesi, Antalya
9. Gülüm, V., (2008). Adana ilindeki beden eğitimi öğretmenlerinin ilköğretim okullarında uygulanmakta olan beden eğitimi öğretim programına yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Adana.
10. MEB. (1998). İlköğretim kurumları spor yarışmaları programı. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.s.1
11. MEB, (2006). İlköğretim beden eğitimi (1-8. sınıflar) dersi öğretim programı. Ankara (www.meb.gov.tr).
12. MEB, (2007). Beden eğitimi dersi (1-8. sınıflar) öğretim programı ve kılavuzu. Ankara.
13. Pehlivan, Z. (1989). Ankara merkez ortaöğretim kurumlarında görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin ders dışı spor faaliyetleri üzerine bir araştırma. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
14. Şirin, E.F., Yıldız, Ö., Mülazımoğlu, O., Erdoğan, M., (2008). 2006-2007 Öğretim yılında uygulamaya başlanan yeni ilköğretim beden eğitimi dersi programına yönelik öğretmen görüşleri. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 2(2), 98-110.
15. Sönmez, T., Sunay, H. (2004). Ankara'daki ortaöğretim kurumlarında uygulanan beden eğitimi ve spor dersinin sorunlarına ilişkin bir inceleme. *Milli Eğitim Dergisi*. (162), 270-279.